

L-UNIVERSITÀ TA' MALTA

ČES ČERTIFIKAT TA' L-EDUKAZZJONI SEKONDARJA

IT-TAGĦLIM RELIGJUŻ

Mejju 2007

RAPPORT TA' L-EŻAMINATURI

**BORD TA' L-EŻAMIJIET TAL-MATRIKOLA U TAČ-ČERTIFIKAT
TA' L-EDUKAZZJONI SEKONDARJA**

ĊES IT-TAGHLIM RELIĠJUŻ
Sessjoni Mejju 2007
Rapport ta' l-Eżaminaturi

Introduzzjoni

Tabella 1: Distribuzzjoni tal-marki ghal It-Tagħlim Reliġjuż fil-livell ta' ĊES - Sessjoni Mejju 2007

Grad	1	2	3	4	5	6	7	U	Abs	Total
I+IIA	113	487	673	532	251			490	26	2572
I+IIB				176	437	368	441	621	179	2222
Total	113	487	673	708	688	368	441	1111	205	4794
%	2.36	10.16	14.04	14.77	14.35	7.68	9.20	23.17	4.28	100.00

1. Il-ghadd ta' kandidati li qagħdu għal din is-sessjoni kien ftit inqas minn dak tas-sena l-oħra, bir-riżultati bejn wiehed u ieħor l-istess. 2573 kandidat minn total ta' 4795 għazlu *Option A*, waqt li 2222 għazlu *Option B*. Kien hemm 197 kandidat li ma resqux għall-eżami. 55.5% mill-kandidati ġabu Gradi bejn 1 u 5, kemm kemm inqas mis-sena l-oħra, u wiehed jistenna li l-kandidati jagħmlu iktar sforz fis-snin li ġejjin.
2. *Karta I* kienet waħda ta' saġhtejn, u għalhekk kien mistenni li l-kandidati ma johorgux mis-sala ta' l-eżami wisq kmieni kif kien jġri fi snin oħra. L-eżami jinkludi għazla bejn il-mistoqsijiet, u huwa mistenni li jinqraw il-mistoqsijiet kollha, u li jifhmuhom sew, qabel ma l-kandidati jagħmlu l-għazla tagħhom u jippruvaw iwieġbu; għalhekk tingħata l-għazla. U li jwieġbu b'mod ċar u komplet, anke jekk fil-qosor. Ghadd ta' kandidati ma humiex jifhmu x'kien qed jintalab minnhom, oħrajn ma jafux jesprimu lilhom infushom b'mod ċar u, f'xi każi, johorġu għal kollox barra mis-suġġett.
3. F'*Karta I* ikun kopert is-sillabu shiħ. Isiru mistoqsijiet biex jittestjaw kemm il-kandidati huma familjari mal-Bibbja, mat-Tagħlim Nisrani, u mal-Liturġija. Xi kandidati ma wrew ebda familjarità ma' ċerti termini għalkemm dawn jiffurmaw parti integrali mit-twemmin tagħna, fosthom xi suġġetti ittrattati fir-Raba Klassi tas-sillabu tar-Reliġjon ta' l-iskola.
4. Kandidati li jmorru għal *Option B* ta' min ihegġiġhom ihejju ruhhom aħjar, u ma jippretendux li jgħaddu bla ma jkun studjaw qabel ma resqu għall-eżami. Xi kandidati minn *Option B* jagħtu l-impressjoni li lanqas idea ma għandhom ta' dak li fihom it-testi ta' l-iskola rakkomandati fis-sillabu. Ta' min jiftakar li kien hemm 23.3% li ngħataw il-Grad U, li mhux numru żgħir. Mill-bqija kienu hafna l-kandidati ippreparati tajjeb.
5. Wiehed għandu jistenna li l-għalliema tar-Reliġjon li jhejju studenti għall-eżami tas-SEC jaqraw tajjeb dan ir-rapport u li jieħdu nota ta' l-osservazzjonijiet li jgħoddu għall-istudenti tagħhom.

Karta I

1. L-ewwel mistoqsija kienet relattivament hafifa, u l-kandidati ma sabux diffikultà jagħti diversi tweġibiet tajba, minbarra dawk il-ftit minnhom li lanqas fehmu mistoqsija hafifa u diretta.
2. Din il-mistoqsija kienet titlob iktar hsieb. Xi whud fakkru li x-xjenza ma għandhiex it-tweġiba għall-mistoqsijiet kollha, oħrajn irreferew għall-mirakli, u għall-għajnuna mill-Ispirtu s-Santu. Izda oħrajn qalu biss li mhux sew li ma temminx f'Alla.
3. Din kienet mistoqsija diretta li hafna wieġbu għaliha b'eżempji tajbin: ir-ruħ, il-ġenna u l-infern, u l-angli. Oħrajn semmew l-Ispirtu s-Santu (meta dan mhux mahluq), waqt li oħrajn taw ir-riħ, l-imħabba u l-paċi, jekk mhux ukoll il-hares, u harġu għal kollox barra mis-suġġett.
4. Hafna kandidati qalu tajjeb li wiehed għandu jirrispetta kull reliġjon, imma b'ċerta attenzjoni, u speċjalment billi jkun familjari sewwa mat-twemmin tiegħu.
5. Tista' tgħid li l-kandidati kollha wrew li kienu jafu li tikkonsulta l-oroskopju jew il-*medium* imur kontra l-ligi ta' Alla kif espressa fl-Ewwel Kmandament, u li dawn il-prattiċi huma kollha qerq.
6. Il-kandidati fil-biċċa l-kbira tagħhom urew li jafu fuq iktar jitttratta l-Islam, barra dawk il-ftit li hawduh ma' l-Induismu, mal-Buddismu, jew mal-Ġudaismu, u li lanqas biss jafu li fl-Islam iqimu l-istess Alla Wiehed ta' l-Insara.
7. Huwa żball komuni li jqisu l-profeta bhala wiehed li jgħabbar il-futur, anke jekk fis-sens bibliku. Imma kien hemm dawk li taw tweġiba tajba, li profeta hu l-bniedem li jitellem f'isem Alla.

8. Din u mistoqsijiet ohrajn bhalha jitolbu l-kitba ta' paragrafu itwal, ġeneralment ta' tip narrativ, f' dan il-każ fuq il-Waqgħa tal-Bniedem kif tinstab fl-ewwel kapitli tal-Bibbja. Meta jithallew barra dettalji importanti bilfors li xi marki jintilfu. Il-biċċa l-kbira irreferew għall-Waqgħa fit-tielet kapitlu tal-Ġenesi, imma ohrajn dahhlu l-istorja ta' Kajin, id-Dilluvju u t-Torri ta' Babel. Ahna sennejna li jkun hemm iktar referenzi għall-Wegħda tal-Messija. Ir-referenza għat-'tuffieha' ma hix biblika, anke jekk tant insibuha prezenti fl-arti.
9. Mistoqsija ohra diretta li titlob twegiba diretta dwar kwotazzjoni maghrufa. Imma s-soltu kandidat li ma jahsbihx ma setax jonqos li jirreferiha għal Ġesù, jew għal Pawlu jkelllem lill-Maltin. Ohrajn baqgħu ma qalu xejn dwar x'qed jimplika l-Ġenesi b'dawn il-kelmiet.
10. Din kienet mistoqsija dwar kemm nifhmu t-twemmin tagħna. Jiddispjaċina li kienu ftit li wiegħbu għaliha tajjeb, li qalu li ladarba Ġesù huwa Alla, ommu hija omm Alla. Wiehed anke rrefera għall-kooperazzjoni ta' Marija mat-Trinità biex 'jinhalaq' Ġesù. Ohrajn urew kemm ma humiex midhla ta' dak li nemmnu, u taw twegibiet kuntrarji għat-twemmin tagħna, kemm dwar il-misteru tat-Trinità Qaddisa kif ukoll dwar sehem il-Madonna fl-Istorja tas-Salvazzjoni.
11. Din kienet mistoqsija dwar l-azzjoni salvifika ta' Alla fil-ġrajja ta' l-Esodu. Għalkemm il-biċċa l-kbira wiegħbu tajjeb, xi kandidati donnhom qatt ma semgħu bl-Esodu lanqas bil-ktieb li jgħib ismu. Ohrajn waqfu biss fuq l-ikla tal-Għid.
12. Hawn it-twegibiet kienu ġeneralment tajbin. Imma r-referenza għad-deżert tas-Sinai wasslet lil xi whud li jmorru għat-tigrib ta' Ġesù fid-Deżert!
13. Il-kandidati setgħu jhossuha l-ingustizzja fis-serq, imma wahdiet kienu li kienu jafu jorbtu l-kmandament mal-libertà umana.
14. Inghatat marka wahda biss għall-ismijiet ta' l-Erba' Evangelisti, għax din kienet mistoqsija diretta li ġa harget kemm-il darba f'eżamijiet imghoddija.
15. Il-kelma 'Kristu' tirreferi għal Ġesù bhala 'l-midluk' jew il-Messija, xi haġa li l-kandidati kienu jafuha kwazi kollha. Imma r-referenza għal 'tliet dokumenti barra mill-Bibbja' donnha kienet wisq għal hafna kandidati, minkejja li hi espressa b'ċerta enfasi fil-kotba tagħhom ta' l-iskola.
16. Din il-mistoqsija tassumi ċerta familjarità ma' x'fihom il-Vangeli, u kien pjaċir li taqra t-twegibiet ta' hafna mill-istudenti.
17. Mistoqsija dwar il-pubblikani fil-Vangelu kienet imwiegħba tajjeb. Imma kien hemm ukoll dawk li halltuhom mal-Fariżin u mal-Kittieba – u saħansitra ma' dawk li jipublikaw il-kotba.
18. Kienu wisq ftit dawk li rreferew għal Ġuzeppi bhala l-missier putattiv (adottiv) ta' Ġesù, u għall-fatt li Ġesù kien suġġett lejha. Hafna qalu biss li kienu jahdmu bhala mastrudaxxi flimkien. Hafna jintilfu malli titlob minnhom li jfissru xi silta mill-Bibbja, imqar minn dawk komuni jew mimlija tifsir.
19. Kien mistenni li l-kandidati ma jaghtux biss ismijiet ta' dehriet ta' Ġesù wara l-Qawmien tiegħu, imma li jiktbu fil-qosor fuq wahda minnhom: haġa li mhux kollha għamluha. Imma l-biċċa l-kbira wiegħbu sewwa.
20. Il-mistoqsija kienet tgħid ċar xi trid. Imma ftit kienu li semmew il-parabbola tas-Samaritan it-Tajjeb, biex ifissru t-tagħlim kollu ta' Ġesù dwar l-imhabba lejha għajrna – u hafna drabi nsew li għajrna jinkludi wkoll l-għedewwa tagħna.
21. Din kienet mistoqsija miftuħa, u t-twegibiet kienu varji kif kien mistenni, u fil-biċċa l-kbira kienu korretti. Izda dejjem baqa' dawk il-ftit li ma tafx x'inhuma jgħidu jew li jkunu inkonsistenti.
22. Ir-relazzjoni ta' Ġesù mal-Knisja: kandidati li studjaw ma sabu ebda diffikultà hawnhekk. Ohrajn li biċ-ċar ma ppreparawx qraw *leaven* bhala *heaven* u *hmira* bhala *ħmir* jew *ħamrija*, u spiċċaw barra sewwa mis-suġġett. Dwar il-kwotazzjoni mitluba fit-tielet parti tal-mistoqsija, ftit biss kienu l-kandidati familjari magħha.
23. Fil-biċċa l-kbira tagħhom, il-kandidati fehmu min huma l-martri għall-insara.
24. Din kienet mistoqsija rigal, imma mhux il-kandidati kollha hađu r-rigal.
25. Il-kandidati hawn kienu mistennija li jiktbu fuq l-effetti tal-Magħmudija, imma xi whud irreferew biss għas-simbolizmu tal-Magħmudija u waqfu hemm.
26. Mistoqsija fuq terminoloġija: hija hasra li tant jimmissjaw termini importanti, anke dawk tant bażiċi għat-twemmin tagħna. Jekk termini bħal dawn ma jinghatawx u jiġu mfissra fil-lezzjoni tar-religjon, il-biċċa l-kbira lanqas biss jgħaddi minn rashom x'jistgħu jfissru jew imqar li jezistu. Imma kien hemm ukoll xi twegibiet tajbin.
27. Tliet mistoqsijiet ċkejna dwar il-Quddiesa: xi whud urew li nsew saħansitra dak li tgħallmu fil-Primarja. Imbagħad kien hemm taħwida shiha dwar it-terminu Maltija 'preċett'.
28. Il-prinċipji morali nsara ma humiex minsija għal kollox mill-kandidati. Fil-biċċa l-kbira t-twegibiet kienu tajbin.

29. Kien hemm żmien meta dan is-sagrament kien meqjus bhala s-sagrament ta' dawk li jkunu qeghdin imutu, u din l-impresjoni ghadha tippersisti f'mohh il-kandidati sal-lum. Imma llum wiehed ghandu jaghmel emfasi li dan is-sagrament hu hafna izjed minn biljett għall-Ġenna.
30. Il-bičċa l-kbira tal-kandidati semmew id-dmir li wiehed jivvota f'elezzjoni, imma hafna ma qalu xejn iżjed. Suġġetti fl-aħħar tat-test ta' l-iskola donnu ma humiex isiru dejjem fil-klassi tar-religjon.
31. Wiehed seta' jistenna li l-hsieb dwar il-qdusija ma ssibux fil-kandidati. Izda kien hemm twegibiet li jissorprenduk, bhal min semma l-imitazzjoni ta' Kristu, l-imhabba lejn Alla u lejn għajrna, u li ngħixu l-Magħmudija tagħna.
32. Il-kandidati fil-bičċa l-kbira huma midhla tat-tema ta' l-Enciklika *Rerum Novarum*. Hemm oħrajn li lanqas idea ma għandhom.
33. Hawn kellna xi twegibiet tajbin hafna, li taw il-valuri umani u dawk insara bhala ta' min iqishom qabel ma jagħzel il-karriera, per eżempju li ma tesponix ruhek wisq għal perikoli tal-ġisem jew tar-ruh.
34. Għal darba oħra, il-kandidati bdew iħawdu r-responsabbiltajiet mad-drittijiet. Oħrajn wieġbu tajjeb imma ftit li xejn taw spjega.
35. Li kien mistenni hawn kienet espożizzjoni qasira tad-dritt ta' l-istrajk u tar-responsabbiltajiet li jsieħbu dan id-dritt. Il-kandidati kitbu dwar dan u dwar drittijiet oħra tal-haddiem, imma hallew barra d-dmirijiet li jsieħbu dawn id-drittijiet.
36. It-Trinità hija twemmin bażiku tal-fidi tagħna, li rridu mhux biss nemmnuh imma wkoll ngħixuh. Hafna, naturalment, wieġbu tajjeb, imma kien hemm wisq konfużjoni f'mohh xi whud, li dahhlu mat-Trinità ismijiet ta' qaddisin, mit-Testment il-Qadim u l-Ġdid, kif ukoll lill-Madonna, u xi ideat oħra strambi.
37. Mistoqsija dwar twemmin ieħor bażiku nistrani: il-qawmien mill-imwiet. Xi whud waqfu biss fuq il-qawmien ta' Kristu, oħrajn semmew il-hajja tar-ruh fl-eternità, imma hallew barra għal kollox il-qawmien tal-ġisem.
38. Bhala mistoqsija ta' l-aħħar, din kienet dwar il-Ġudizzju wara l-mewt. Hafna mill-istudenti ma jafu xejn dwar il-ġudizzju 'partikolari' u dak 'universali'. Huwa fil-Ġudizzju Universali li l-qawmien tal-ġisem mill-imwiet issehh.

KARTA IIA

1. Mistoqsija dwar il-Bibbja bhala l-Kelma ta' Alla. Hafna kienu jafu x' nifhmu b'ispirazzjoni biblika, imma ma kinux jafu jfissru l-implikazzjonijiet li hemm magħha. Naqsu wkoll li jagħtu r-regoli ta' kif tinterpreta tajjeb test bibliku. L-istudenti qed jitgħallmu hafna dwar il-Bibbja, imma jidher li għandhom ma jafux jirrelatawha ma' hajjithom. Hu meta nifhmu tajjeb il-Kelma ta' Alla li jgħinna nwieġbu għas-sejha ta' Alla. Imma kien hemm ukoll kandidati li taw twegibiet tajba hafna u precizi, li wrew lil Alla bhala l-awtur ewlieni tagħha, u semmew il-forom varji letterarji, u l-mod kif tinterpreta sew il-Bibbja.
2. It-tieni mistoqsija kienet għażla iktar popolari. Kienet mistoqsija dwar il-messaġġ li nsibu fl-ewwel tliet kapitli tal-Ġenesi u l-implikazzjonijiet tiegħu. Xi kandidati kulma għamlu kien li rakkontaw il-ġrajjet skond il-Ġenesi. Oħrajn għażlu bejn fidi u raġuni, imma bla ma wrew kif dawn jikkomplimentaw lil xulxin. Hafna harġu b'suġġerimenti sbieħ fit-twegiba għat-tieni parti tal-mistoqsija. Imma kien hemm dawk ukoll li ma raw ebda kompatibilità bejn ix-xjenza u l-Bibbja.
3. Kienu hafna l-kandidati li għażlu wkoll din il-mistoqsija dwar il-maturità nistranija u s-sagrament tal-Grizma. Fil-formazzjoni ta' kuxjenza nistranija, hafna rreferew għall-hidma ta' l-Ispirtu s-Santu, għall-eżempji ta' Kristu, għall-hajjiet tal-qaddisin, kif ukoll għall-kontroll meħtieġ fuq il-persjoni mill-ħbieb. Imma xi whud donnhom qatt ma semgħu bil-formazzjoni tal-kuxjenza. Kienu ftit wisq li ftakru fil-ħtieġa tat-talb u fil-parir ta' direttur spiritwali. Meta ġew għal Marija bhala mudell tan-nistrani, hafna rreferew għas-sottomissjoni shiha tagħha għar-rieda ta' Alla, anke li jkollha tarbija 'barra ż-żwieġ' minkejja l-għajdut li jista' jsir min-nies. Hawn nistiednu l-għalliema li jfissru x' kien ifisser dan għal dawk iż-żminijiet, li ma kinitx l-istess bhal meta toħroġ tqila barra miż-żwieġ fi żmienna. Il-maternità ta' Marija kienet kollha kemm hi skond il-liġi, u bhal kull maternità oħra kienet meqjusa bhala barka.
4. Din il-mistoqsija kienet tirreferi għad-duttrina tar-Rikonciltazzjoni. Din ukoll kixfet hafna ideat foloz dwar id-dnub u l-maħfra. Barra minn dnubiet gravi bħall-qtil ta' persuni oħra, id-dnubiet l-oħra huma meqjusa bhala 'trivjali' bla dmir li wiehed iqerrhom. Żball ieħor hu li l-indiema bhala parti integrali mill-Qrar rari ssemmiet, kif lanqas issemma d-dmir li wiehed jagħmel tajjeb għall-hsara li tkun saret bil-ħażen tiegħu. (Imma immagina lil xi hadd jikteb li l-midneb irid jirraporta lilu nnifsu lill-pulizija u joqghod għas-sentenza ta' ħabs li tingħatalu.) Fqir ukoll kien it-tagħrif dwar is-Sagrament tal-Morda bhala għajnunna minn

Alla fit-tbatija u għajn tal-hniena tiegħu. L-emfasi fuq dan l-aspett sar biss wara l-Konċilju Vatikan II, iżda l-għalliema huma mitluba jinnutaw dan u jaġixxu fuqu. Ir-Rikonċiljazzjoni hi biss kwistjoni ta' l-imhabba ta' Alla, u ta' kemm ahna nilqgħu din l-għajjnuna minn Alla. Ma tantx issemmwew il-parabboli ta' Kristu dwar il-mahfra.

5. Forsi kien naturali li din tkun l-iktar għażla popolari, u li jingħataw twegibiet elaborati. L-ewwel parti kienet sempliċi u t-twegibiet għaliha kienu tajbin. Saret anke referenza għall-enciklika tal-Papa Benedittu XVI *Deus Caritas Est*. Imma ma kinitx daqshekk faċli li twegieb tajjeb għat-tieni u t-tielet parti tad-domanda: dwar l-għanijiet u l-karatteristiċi taż-żwieġ nistrani. Hafna semmwew il-grazzja sagramentali fiż-żwieġ. Ohrajn fissru sew l-għanijiet taż-żwieġ, u saħhew l-argumenti tagħhom b'siltiet mill-Bibbja. Hi hasra li għadd ta' kandidati jtilfu l-marki għax jagħzlu li jagħtu l-ideat tagħhom minflok dak li tgħallem il-Knisja.

KARTA IIB

1. Din kienet mistoqsija dwar il-Bibbja bħala l-kelma ta' Alla u d-dispożizzjoni għaliha. Din ma kinetx mistoqsija popolari ma' dawk li għażlu *Option B*. Fejn kienu mitluba li jagħtu eżempji ta' Alla jittellem ma' bnedmin mit-Testment il-Qadim, xi mhuh sempliċement qabzu fuq Ġesù. Mitluba jiktbu dwar l-ispirazzjoni fil-Bibbja, kien hemm xi twegibiet tajba, b'ohrajn li kienu fqar u superficjali.

2. It-tieni mistoqsija kienet inqas popolari fost dawk li għażlu *Option B*. Kienet mistoqsija dwar ir-rakkonti tal-holqien fil-Ktieb tal-Ġenesi. Imma l-kandidati mhux dejjem qraw sew 'ir-rakkonti tal-holqien', u minflok hafna rrakkuntaw il-Waqgħa. Fil-mistoqsija supplementari dwar il-messaġġ f'dan ir-rakkont dawn ma setghux ma jispicċawx barra mis-sugġett. Imma kollox fuq kollox, it-twegiba kienet sodisfatorja, l-iktar fit-tielet parti tagħha li kienet iktar miftuħa.

3. Fil-mistoqsija iktar popolari dwar is-sagrament tal-Konfirmazzjoni, il-biċċa l-kbira tal-kandidati ma kinux kapaċi jfissru s-simbolizmu tad-dlik biż-żejt u tat-tqegħid ta' l-idejn f'dan is-sagrament. Uħud irrepetew biss il-kliem tal-mistoqsija. Ohrajn fissru sew id-dlik biż-żejt, imma mhux it-tqegħid ta' l-idejn mill-Isqof. Hafna laqgħu l-htieġa kemm tal-Bibbja u kemm tat-tagħlim tal-Knisja għall-formazzjoni ta' kuxjenza nistranija, kif intqal fil-mistoqsija, imma għal hafna minnhom il-Bibbja hi biss l-istess bibliċi li jafu huma, u t-tagħlim tal-Knisja hu biss l-omelija tal-Fladd. Hafna kandidati minn *Option B* juru biċ-ċar li lanqas ma jaqraw it-testi tar-religjon qabel ma jersqu għall-eżami.

Imma dawn l-istess studenti, f'hafna kazi kitbu tajjeb fuq Marija Ommna, bħala mudell perfett għan-nistrani tal-lum. Huma rreferew għas-sottomissjoni tagħha lejn Alla, il-ħsieb tagħha li tgħin lil qaribtha Elizabet, u l-preżenza tagħha taht is-salib ta' Binha hu u jmut. Izda għal uħud Marija tibqa' biss *a single parent*. Ma għandhom ebda hjiel tad-duttrina tat-twelid verġinali ta' Kristu.

4. Għażla ohra popolari, din kienet mistoqsija fuq is-sagramenti tar-Rikonċiljazzjoni. B'xorti hażina, mhux ilkoll raw ir-relazzjoni tar-Rikonċiljazzjoni mal-mewt ta' Kristu fuq is-salib. Id-diffikultà biex jgħaqqdu r-rikonċiljazzjoni tagħna ma' Alla mal-mewt u l-qawmien ta' Kristu għamlitha diffiċli li jgħaqqdu l-mewt ta' Kristu mal-proċess tal-mahfra fil-Knisja u mas-sagramenti tagħha, kif kienet titlob it-tieni parti tal-mistoqsija. Fil-hin li jaċċettaw is-sagramenti, ma jafux il-għala tagħhom. Imma kien hemm ukoll it-twegibiet tajba, li raw lil Ġesù jahfer lil dawk responsabbli mit-tislib tiegħu, inklużi magħhom il-midinba ta' kull żmien. Kien hemm ohrajn li emfasizzaw ir-rebħa tiegħu fuq il-mewt bil-qawmien tiegħu, u raw allura l-htieġa li jmut biex ikun jista' jqu. Dawn ma kinux qed jaraw il-Misteru bħala haġa waħda li tinkludi l-ġrajjet kollha. Izda whud waslu li qabblu anke s-sagrificju ta' Kristu mad-diżubbidjenza ta' Adam għar-rieda ta' Alla.

5. Mistoqsija fuq l-imhabba u z-żwieġ hija dejjem għażla popolari fost il-kandidati, anke jekk it-twegiba tagħhom tkun waħda fqira u kultant barra mis-sugġett. Hafna fehmu d-dmir tal-ġenituri li jedukaw lil uliedhom, imma ftit u xejn isemmu l-valuri religjużi f'dan il-proċess. Xi kandidati ma għandhomx idea tal-għanijiet taż-żwieġ, lanqas tad-dmir u l-opportunità li l-koppja jqaddsu lil xulxin, sa waslu li jhalltu l-adulterju ma' l-abort u l-poligamija mas-sess qabel iż-żwieġ. Kandidati li jersqu għall-eżami bla thejjija xierqa aktarx li ma jintebħux bil-karattru nistrani taż-żwieġ u ma jistgħux jingħataw il-marki mogħtija għall-mistoqsija.

RIMARKI TA' L-AHHAR

1. Il-Karti ta' l-Eżami ġew imhejjija biex jilhqnu t-temi kollha fis-sillabu li jhejji l-Bord għall-Matsec ta' l-Università ta' Malta. Huma pprezentaw sett bilanċjat ta' mistoqsijiet għal zewġ karti ta' sagħtejn il-waħda,

dawk ta' *Karta I* u ta' *Karta II*, bil-ghazla bejn *Option A* u *Option B*. Xi mistoqsijiet mogħtija kienu ħfief, u oħrajn bilfors ikunu jitolbu ftit iktar ħsieb.

2. It-tweġibiet f' eżami bħal dan ma għandhom qatt ikunu vagi imma dejjem ċari u jiġbru kollox fil-qasir. L-ikbar problema tiġi minn dawk il-kandidati li ta' kull sena jersqu bla tnejjija ta' xejn, u minn dawk li ma jhabbtux rashom li jaqraw tajjeb il-mistoqsijiet kollha qabel ma jithajru jibdeu jiktbu. Xi kandidati naqsu li jkunu preżenti għall-eżami, waqt li oħrajn taw lura l-karta vojta. Izda l-maġġuranza jibqgħu dawk li jiġu mhejjija tajjeb.

3. Flief meta jingħad mod iehor, il-kandidati ma għandhomx jagħtu l-opinjoni personali tagħhom imma dejjem it-tagħlim tal-Knisja, jew il-fatti u l-gwida kif jōhorgu mill-Bibbja. Dan hu li l-ezamijiet ikunu jittestjaw.

Iċ-Chairperson
Bord ta' l-Eżaminaturi
Lulju 2007